
**PRISMA
GROOT WOORDENBOEK**

Frans-Nederlands

Francine Melka
redactie Prisma

Voorwoord en verantwoording

Voor u ligt de eerste editie van het Prisma Groot woordenboek Frans-Nederlands.

De reeks Prisma Groot is het vervolg op de befaamde reeks Prisma Handwoordenboeken, en is familie van de bekende schoolwoordenboeken in pocketformaat. De reeks Groot is gemaakt voor mensen die de hedendaagse moderne talen op hoger niveau (B2/C1) willen begrijpen en gebruiken, of dat nu op school of bij studie is, op het werk of thuis.

Bedoeld voor een Nederlandstalig publiek kan het deel Frans-Nederlands vooral worden gezien als een begripwoordenboek, waarmee het dagelijkse Frans van nu in kranten (bv. *Le Monde*, *L'Observateur*), boeken (ook literaire boeken, modern en minder modern), op internet en tv begrepen kan worden.

In de bewerking voor deze editie stonden de volgende punten centraal:

- een zo actueel mogelijk trefwoordenbestand; verouderde, onjuiste trefwoorden werden verwijderd.
- een flink aantal termen uit het zakelijk en juridisch jargon zijn toegevoegd, evenals actuele termen rond (sociale) media, milieu en duurzaamheid.
- de betekenisprofielen zijn modern en helder.
- de grote hoeveelheid gebruiksvoorbeelden; alle semantische bijzonderheden en toepassingen van de woorden worden in vele duidelijke voorbeelden geïllustreerd; de voorbeelden zijn geplaatst onder de betreffende betekenis van het trefwoord.
- de context waarbinnen een woord of voorbeeld gebruikt kan worden: daartoe zijn er veel stijllabels gebruikt om aan te geven of een woord of voorbeeld formeel of informeel is, ouderwets of ironisch of beledigend enz.
- ook wordt aangegeven in welk deel van de wereld een woord of voorbeeld gangbaar Frans is door toevoeging van de labels BelgFr., Can., Zwit., of Fr. enz.
- het gebruiksgemak: tientallen handige kaderteksten door het hele boek heen geven taaltips of behandelen een wetenswaardig taalfeit. Veel zg. valse vrienden worden ontmaskerd.
- Belangrijk punt in Frans-Nederlands is het teken ☆ bij de h-woorden, bv. *le hollandais, la harpe*. Bij deze oorspronkelijk Germaanse woorden zijn de liaison en de élision **niet** mogelijk: de 'e' of 'a' van het lidwoord *le* of *la* blijft. De élision en liaison zijn wel mogelijk bij h-woorden zonder sterretje, woorden die oorspronkelijk uit het Latijn komen, bv. *l'homme, l'habitation*. De 'e' of 'a' van het lidwoord *le* of *la* verdwijnt.

In deze uitgave werd geen grammatica toegevoegd. Graag brengen wij twee relevante uitgaven onder uw aandacht: Prisma Basisgrammatica Frans en Prisma Grammatica Frans. Meer informatie vindt u op www.prisma.nl, waar u deze uitgaven ook kunt bestellen.

Het team van auteurs en redacteuren bestond uit moedertaalsprekers van het Frans en van het Nederlands. Een moedertaalspreker heeft telkens de hoofdrol gekregen in de keuze, beoordeling en redactie van de trefwoorden in zijn moedertaal.

Over de auteur

Francine Melka is Française en woont al decennia in Nederland. Zij heeft haar master gehaald aan de Sorbonne, en is vervolgens gepromoveerd aan de Universiteit van Utrecht. Jaren heeft zij gewerkt als universitair docent en onderzoeker in de taalkunde, o.a. in de VS, bij de KUL in België, aan de Hogeschool van Tilburg (Fontys) en aan de Universiteit van Utrecht. Haar specialismen zijn lexicologie, lexicografie en vertalen.

Lijst van tekens en afkortingen

&	enzovoort; en	econ.	economie
→	zie:	elek.	elektrotechniek
*	begin gebruiksvoorbeeldzin	euf.	eufemisme
/	scheidt woord(groep)en die onderling verwisselbaar zijn	fig.	figuurlijk
[...]	grammaticalia	filos.	filosofie
~	vervanging van het trefwoord	fin.	financiële wereld
<...>	nadere specificering van vertaling	form.	formeel
②	betekenisnummer	fotogr.	fotografie
I, II, etc.	aanduiding van woordsoort	Fr.	Frans, in Frankrijk
▼	begin idioomvoorbeeldzin	<i>fut</i>	Futur, toekomstige tijd
<onderlijning>	klemtoon	GB	Groot-Brittannië
☆	geen liaison en geen élisieon	geb wijs	gebiedende wijs
±	ongeveer hetzelfde	gesch.	geschiedenis
<i>aanw vnw</i>	aanwijzend voornaamwoord	handw.	handwerken
aardk.	aardrijkskunde	herald.	heraldiek, wapenkunde
<i>achterv</i>	achtervoegsel	<i>hulpww</i>	hulpwerkwoord
admin.	administratie	humor.	humoristisch
<i>afk</i>	afkorting	iem.	iemand
agrar.	agrarische term	iems.	iemands
alg.	(in het) algemeen	<i>inf.</i>	infinitief
anat.	anatomie	inform.	informeel
antropol.	antropologie	iron.	ironisch
Arab.	Arabisch	jeugdtd.	jeugdtaal
arch.	architectuur	jur.	juridisch
archeol.	archeologie	kaartsp.	kaartsporten
astrol.	astrologie	kindert.	kindertaal
autosp.	autosport	<i>koppelww</i>	koppelwerkwoord
a-v	audiovisueel	Lat.	Latijn
Belg.	Belgisch Nederlands, in België	lett.	letterlijk
BelgFr.	Belgisch Frans	letterk.	letterkunde
bergsp.	bergsport	<i>lidw</i>	lidwoord
<i>betr vnw</i>	betrekkelijk voornaamwoord	luchtvt.	luchtvaart
beurs	beursterm	<i>m</i>	mannelijk
<i>bez vnw</i>	bezittelijk voornaamwoord	mark.	marketing
Bijbel	bijbelse term, uitdrukking	med.	medische term
<i>bw</i>	bijwoord	<i>mv.</i>	meervoud
biochem.	biochemica	meteor.	meteorologie
biol.	biologie	mil.	militaire term
<i>bn</i>	bijvoeglijk naamwoord	min.	minachtend
bus.	business, zakenwereld	motorsp.	motorsport
Can.	Canadees Frans, vooral in Canada	muz.	muziek
Chin.	Chinees, in China	<i>m-v</i>	mannelijk of vrouwelijk
comm.	communicatie	myth.	mythologie
comp.	computerterm	natk.	natuurkunde
culin.	culinair	N-Fr.	in het noorden van Frankrijk
demogr.	demografie	o&w	onderwijs & wetenschappen
dial.	dialect	<i>o.t.t.</i>	onvoltooid tegenwoordige tijd
dicht.	dichterlijk	<i>o.v.t.</i>	onvoltooid verleden tijd
dierk.	dierkunde	omschr.	omschrijvend
drukk.	drukkunst	<i>onbep vnw</i>	onbepaald voornaamwoord
duurz.	duurzaamheid	<i>onov vnw</i>	onovergankelijk werkwoord
		<i>onver.</i>	onveranderlijk, onverbuigbaar
		oud.	oudwets
		<i>ov ww</i>	overgankelijk werkwoord
		paardensp.	paardensport
		<i>pers vnw</i>	persoonlijk voornaamwoord

plantk.	plantkunde
pol.	politieke term
psych.	psychologie
r.-k.	rooms-katholiek
reg.	regionaal
rel.	religie
ruimte ­ v.	ruimtevaart
<i>samen</i> <i>t</i>	samentrekking
scheep ­ v.	scheepvaart, marine
scheik.	scheikunde
schilder ­ k.	schilderkunst
sociol.	sociologie
spoor ­ w.	spoorwegen
sterren ­ k.	sterrenkunde
stieren ­ v.	stierenvechten
straatt.	straattaal
<i>subj.</i>	subjonctif
taalk.	taalkunde
tandheel ­ k.	tandheelkunde
techn.	technische term
<i>tel</i> <i>w</i>	telwoord
ton.	toneel
transp.	transport
<i>tussen</i> <i>w</i>	tussenwerpsel
univ.	universiteit
USA	Amerikaans, in de VS
<i>v</i>	vrouwelijk
<i>v.</i>	van
<i>v.d.</i>	van de
<i>v.e.</i>	van een
viss.	visserij
<i>vnw</i>	voornaamwoord
<i>voeg</i> <i>w</i>	voegwoord
voet ­ b.	voetbal
volken ­ k.	volkenkunde
volt. deel ­ w.	voltooid deelwoord
<i>voor</i> <i>v</i>	voorvoegsel
vulg.	vulgair
<i>vz</i>	voorzetsel
<i>wkd</i>	wederkerend
wielers ­ p.	wielersport
wisk.	wiskunde
<i>ww</i>	werkwoord
www	internet
ZA	Afrikaans, Zuid-Afrika
<i>znw</i>	zelfstandig naamwoord
Zwit.	vooral in Zwitserland

horloge *zn v* (grote) klok ★ *l'~ parlante* (telefonische) tijdmelding ★ *une ~ murale* wandklok ★ *une ~ électrique* elektrische klok ★ *l'~ biologique* biologische klok ★ *l'~ du clocher / de la gare* toren- / stationsklok ★ *être réglé comme une* zeer geregeld leven leiden

tildes vervangen de vorm van het trefwoord

horloge

L'horloge is in het Frans een *klok*. Het Franse woord **la montre** betekent *horloge*.

kaderteksten met wetenswaardigheden over betekenis, stijl en grammatica

horloger, horlogère *v* **I** *zn m* klokkenmaker, horlogemaker, horlogeverkoper ★ *un ~ bijoutier* juwelier **II** *bn* klokken-, horloge- ★ *industrie horlogère* klokkenindustrie

trefwoorden en eventuele varianten zijn vet gedrukt

Ⓢ **hors** *vz* **I** *buiten* ★ *habiter ~ de la ville* buiten de stad wonen ★ *sauter ~ de l'eau* uit het water springen ★ *être projeté ~ d'un véhicule* uit een voertuig geslingerd worden ★ *mettre qn ~ de combat* iemand buiten gevecht stellen ★ *inform. être ~ du coup* nergens vanaf weten ★ *~ d'ici!* eruit!, ga weg! ★ *il est ~ de doute qu'il viendra* hij komt ongetwijfeld **II** *buiten*, niet betrokken in ★ *modèle ~ série* model dat niet in serie gemaakt wordt ★ *talent ~ pair / ~ classe* ongeëvenaard / uitmuntend talent ★ *être ~ d'atteinte* buiten bereik zijn ★ *être ~ de danger* buiten gevaar zijn ★ *être ~ de soi* buiten zichzelf zijn ★ *être ~ d'usage / ~ service* afgedankt zijn, onbruikbaar zijn, buiten gebruik zijn **III** *être ~ de prix* erg duur, onbetaalbaar zijn ★ *c'est ~ de propos* het komt op een ongelukkig ogenblik, het is ongepast ★ *être ~ concours* buiten mededinging zijn

☆ bij woorden in de letter H geeft aan dat de h vooraan in dit woord geen liaison en geen élisieon toestaat

duidelijke betekenisordering met cijfers in zwarte bolletjes

★ **hors-bord** *zn m* [*mv: onver.*] (boot met) buitenboordmotor

gebruiksvoorbeelden in cursief en voorafgegaan door een sterretje

★ **hors-concours** *zn m* [*mv: onver.*] deelnemer buiten mededinging

grammaticalia staan tussen [...]

★ **hors-d'oeuvre** *zn m* [*mv: onver.*] hors-d'oeuvre, koud voorgerecht ★ *servir qc en ~* iets als hors-d'oeuvre serveren

romeinse cijfers markeren het begin van een nieuwe woordsoort

★ **hourra** **I** *hussew* hoera! ★ *hip, hip, hip, ~ hiep, hiep, hiep, hoera* **II** *zn m* gejuich, hoera ★ *pousser des ~s* kreten van vreugde en toejuicing slaken

onderstreepte labels geven stilistische of dialectale informatie

hourvari *zn m* [*dicht*] tumult

★ **house** *bn* → **house music** house(muziek)

★ **house-boat** *zn m* woonboot

pijltes verwijzen naar een ander trefwoord

★ **house music** *zn v* housemuziek

A

a zn m letter a ★ *a comme Anatole* de a van Anton ★ *tout raconter de a à z* alles van a tot z / van begin tot eind vertellen ★ *parler par a + b que qc est vrai* duidelijk bewijzen dat iets waar is

à vz [au = à + le, à la, aux = à + les] ❶ <richting> in, op, bij, naar, tot, voor ★ *je vais à Paris* ik ga naar Parijs ★ *il demeure à Rouen* hij woont in Rouen ★ *je suis à la maison / au bureau* ik zit thuis / op het kantoor ★ *déménager à Lyon* verhuizen naar Lyon ★ *il a été tué à Austerlitz* hij is gesneuveld bij Austerlitz ★ *il habite à deux pas d'ici* hij woont hier vlak bij ★ *elle était assise à la fenêtre* zij zat bij het raam ★ *être allongé au soleil* in het zonnetje liggen ★ *ils habitent au troisième étage* zij wonen op de derde verdieping ★ *Lille se trouve à deux cents km de Paris* Rijsel ligt op 200 km van Parijs ★ *il a les larmes aux yeux* hij heeft tranen in de ogen ★ *avoir mal à la tête* hoofdpijn hebben ★ *à deux mètres de lui* twee meter van hem af ★ *à quelques pas de là* op enige passen daarvandaan ❷ tijdsbepaling ★ *à midi* om twaalf uur ★ *à demain! / à tout à l'heure!* tot morgen! / tot straks! ★ *à ce soir* tot vanavond ★ *le 6 mai au soir / au matin* 6 mei in de avond / in de ochtend ★ *de trois heures à neuf heures* van 3 tot 9 uur ★ *à Pâques* met Pasen ★ *au printemps* in de lente ★ *à vingt ans* op zijn (haar &) twintigste jaar, op twintigjarige leeftijd ★ *à deux heures de Paris* twee uur rijden van Parijs ★ *à mon retour* bij mijn terugkeer ★ *à trois semaines de la conférence* drie weken voor de conferentie ★ *faire du 100 km à l'heure* 100 km per uur rijden ★ *remettre au lendemain* tot de volgende dag uitstellen ★ *emprisonner qn à vie / à perpétuité* iemand levenslang opsluiten ❸ middel / instrument / manier ★ *l'homme aux lunettes* de man met de bril ★ *marcher à reculons* achteruitlopen ★ *pêcher à la ligne* hengelen ★ *dessiner à la plume* met de pen tekenen ★ *déjeuner à vingt euros* voor 20 euro lunchen ★ *aller à pied / à bicyclette* te voet gaan / te fiets gaan ★ *poulet grillé au four* kip die in de oven gegrild is ★ *cuire au gaz / à l'électricité* op gas / elektrisch koken ★ *c'est écrit au stylo* het is met de pen geschreven ★ *se chauffer au gaz* zijn huis met gas verwarmen ★ *je vous le fais à ce prix* ik maak het voor u voor die prijs ★ *payer à la semaine* per week betalen ★ *ils vivent à 10 dans cette maison* ze wonen met z'n tiene in dat huis ★ *à trois pour cent* tegen drie procent ★ *à la nage* al zwemmend ★ *à la française* op zijn Frans ★ *à deux / à quatre mains* tweehandig / vierhandig ❹ eigendom, doel ★ *une cave à vins* wijnkelder ★ *une cuiller à potage* soeplepel ★ *un verre à vin* een wijnglas ★ *une chambre à coucher* een slaapkamer ★ *le moulin à vent* de windmolen ★ *maison ~ vendre* huis te koop ★ *la chasse au lion* de leeuwenjacht ★ *ce livre est à moi* dit boek is van mij ★ *acheter qc à qn* iets

van (voor) iemand kopen ★ *il écrit à sa femme* hij schrijft (aan) zijn vrouw ★ *c'est à vous de jouer* het is aan u, het is uw beurt ★ *c'est gentil à vous de dire cela* 't is aardig van u om dat te zeggen ★ *il n'est bon à rien* hij deugt nergens voor ★ *une lettre à poster* een brief om op de bus te doen ★ *prêt à partir* gereed om te vertrekken ★ *difficile à traduire* moeilijk te vertalen ★ *s'appliquer à comprendre* zijn best doen om te begrijpen ★ *inviter à dîner* ten eten vragen ★ *apprendre à lire* leren lezen ★ *crier au feu* brandalarm slaan ★ *c'est à mourir de rire* het is om je dood te lachen ★ *difficile à comprendre* moeilijk te begrijpen ★ *c'est à prendre ou à laisser* het is take it or leave it ★ *vous n'êtes pas à plaindre!* u hebt geen reden om te klagen!

A afk ❶ [ampère] ampère ❷ [autoroute v] autoweg ★ *A6 est l'autoroute du soleil* de A6 is de 'autoroute du soleil' ❸ als symbool ★ *papier de format A3, A4 ou A5* papierformaat A3, A4 of A5

AA afk [Alcooliques Anonymes] AA <Anonieme Alcoholisten>

abaïssement zn m ❶ verlagings ★ *l'~ de l'âge de la retraite* verlagings van de pensioengerechtigde leeftijd ★ *l'~ du taux d'intérêt* verlagings van de rente(voet) ❷ daling ★ *wisk.* ~ *de la perpendiculaire* het neerlaten van de loodlijn

abaisser l ov ww ❶ *lett.* verlagen, laten zakken, neerlaten ★ *~ un store* een rolluik naar beneden draaien ★ *wisk.* ~ *une perpendiculaire* een loodlijn neerlaten ★ *~ un chiffre* een cijfer bijhalen <bij een staartdeling> ❷ *fig.* verminderen, vernederen, kleineren, ondermijnen ★ *~ une puissance / un peuple* een grootmacht / een volk vernederen **II** *wkd ww* [s'abaisser] ❶ aflopen, dalen, zakken ★ *le terrain s'abaisse* het terrein loopt af ❷ zich verlagen, zich vernederen (à tot) ★ *fig.* *je ne veux pas m'~ à demander de l'aide* ik wil niet op mijn knieën om hulp vragen

abajoue zn v wangzak <v. dier>

abandon zn m ❶ (het) verlaten ★ *l'~ du domicile conjugal* het verlaten van de echtelijke woning ❷ het opgeven, het stoppen ★ *il y a eu de nombreux ~s dans cette étape* in die etappe gaven er velen op ★ *l'~ d'un droit* het afstand doen van een recht ★ *une maison / un terrain à l'~* verwaarloosd huis, braakliggend terrein ❸ ongedwongenheid ★ *avec une expression d'~ sur le visage* een ongedwongen uitdrukking op het gezicht

abandonner l ov ww verlaten, afschrijven, in de steek laten, overdragen ★ *~ qn* iemand in de steek laten / afschrijven ★ *~ ses enfants* zijn kinderen in de steek laten ★ *~ ses biens* afstand doen van zijn bezittingen ★ *~ le pouvoir* de macht overdragen ★ *on a abandonné le projet* het plan is van de baan ★ *~ une tradition* een traditie loslaten ★ *~ le pouvoir* de macht overdragen ★ *~ qn à son triste sort* iemand aan zijn treurig lot overlaten ★ *le coureur abandonne* de renner geeft het op **II** *onv*

ww het opgeven ★ *j'abandonne!* ik geef het op! **III**
wkd ww [s'abandonner] zich overgeven (à aan), zich
 laten gaan ★ *s'~ au désespoir* zich overgeven aan
 gevoelens van wanhoop ★ *s'~ à la facilité* toegeven
 aan gemakzucht ★ *s'~ aux larmes* zijn tranen de
 vrije loop laten ★ *elle s'abandonna dans les bras de sa*
mère ze liet zich in haar moeders armen vallen

abaque *zn m* ① arch. abacus, telraam ② wisk.
 grafiek

abasourdi *bn* verbijsterd

abasourdir *ov ww* verdoven <door geluid>,
 verbijsteren ★ *ces dernières nouvelles l'ont abasourdi*
 dit laatste nieuws heeft hem verbijsterd

abasourdissant *bn* ① ooverdovend ②
 verbijsterend <van bericht, nieuws>

abat-jour *zn m* [mv: onver.] ① lampenkap ②
 lichtopening

abats *zn m mv* slachtavfal, orgaanvlees <hart, lever,
 nieren enz.>

abat-son *zn m, abat-sons m mv* galmbord,
 klankbord <in klokkentoren>

abattage *zn m* ① (het) vellen <v. bomen>, (het)
 hakken <v. bomen> ★ *procéder à l'~ des arbres*
 overgaan tot het vellen van de bomen ② (het)
 slachten <v. dieren> ③ (het) winnen <v. erts> ★
vente à l'~ opruiming, verramsjing ★ *fig. ce reporter*
a de l'~ deze reporter is levendig / boeit

abattant *zn m* uitklapblad ★ *l'~ de la cuvette des*
toilettes de klep van de closetpot

abattement *zn m* ① aftrekpost, aftrek,
 vermindering ★ *un ~ à la base* belastingvrije voet ②
 uitputting ③ moedeloosheid ★ *être dans un état*
profond d'~ erg terneergeslagen zijn

abattis *I zn m* geveld bomen **II zn mv** ① afval van
 gevogelte ② inform. poten <armen en benen>

abattoir *zn m* slachthuis ★ *fig. envoyer tout un*
régiment à l'~ een heel regiment slachtofferen

abatre *I ov ww* ① neerslaan, omverwerpen,
 verslaan, afmaken, neerschieten, slachten <dier>,
 vellen, omhakken <boom>, afslaan <het hoofd>,
 afbreken, slechten <gebouw> ★ *~ un avion* een
 vliegtuig neerhalen ★ *c'est l'homme à ~* dat is de
 man die moet worden verslagen ★ *petite pluie*
abat grand vent een goed woord vindt een goede
 plaats ② delven <van steenkool> ③ fig. afdoen
 <werk>, afleggen <afstand> ★ *~ de la besogne*
 keihard werken ④ ontmoedigen, terneerslaan,
 vernederen, fnuiken <trots>, doen bedaren
 <woede>, uitputten <krachten> ★ *la maladie l'a*
abattu de ziekte heeft hem verzwakt / uitgeput ★ *~*
son jeu zijn kaarten op tafel leggen, kleur bekennen
 ★ *ne pas se laisser ~* zich niet laten ontmoedigen **II**
wkd ww [s'abattre] ★ *s'~ sur* neervallen, neerkomen,
 neerstrijken <v. vogels>, zich werpen (storten),
 gaan liggen <v. wind> ★ *l'orage s'abat sur la ville* het
 onweer barst los boven de stad ★ *la douleur s'abat*
sur lui het leed treft hem

abattu *bn* ① verzwakt, ontmoedigd, verdrietig ②

neergelaten ★ *un avion ~ en plein vol* uit de
 lucht gehaald / geschoten vliegtuig ★ *à bride ~e*
 spoorlags

abat-vent *zn m, abat-vent(s) m mv* windscherm,
 schoorsteenkap

abat-voix *zn m* [mv: onver.] klankbord, kap <v.
 preekstoel>

abbatial *I bn* [mv: abbatiaux] van de abt, van
 de abdis, tot de abdijs behorend ★ *une église ~e*
 abdijkerk **II zn v** abdijkerk

abbaye *zn v* abdijs

abbé *zn m* ① algemene titel voor geestelijke,
 eerwaarde ② abt ★ *Monsieur l'~* eerwaarde

abbesse *zn v* abdis

abc *zn m* ① alfabet ② grondbeginselen ★ *l'abc du*
métier grondbeginselen van een vak ★ *l'abc d'une*
science grondbeginselen van een wetenschap

abcès *zn m* abces, ettergezwel ★ *un ~ chaud* acuut
 abces ★ *un ~ froid* koud abces ★ *crever un ~* een
 abces opensnijden ★ *fig. crever l'abcès* een eind
 maken aan de misstand

abdication *zn v* ① neerlegging van een ambt,
 troonsafstand ② afstand, onderwerping ★ *l'~ de*
ses ambitions het afzien van zijn ambities

abdiquer *I ov ww* ① neerleggen, afstand doen
 van ② afzien van, (het) opgeven ★ *~ la couronne*
 afstand doen van de troon **II onov ww** ★ *la reine*
abdique en faveur de son fils de koningin treedt af
 ten gunste van haar zoon

abdo, abdos *m mv* afk [abdominaux] buik- ★ *sport*
faire des ~s buikspieroefeningen doen

abdomen *zn m* ① onderbuik ② achterlijf <v.
 insecten>

abdominal [mv: abdominaux] *I bn* v.d.
 onderbuik, buik- **II zn m** ★ *faire des abdominaux*
 buikspieroefeningen doen

abducteur *bn* afvoerende ★ *un muscle ~* afvoerende
 spier, abductor

abécédaire *zn m* abc-boekje <eerste leesboek(je)>

abeille *zn v* bij ★ *une ~ ouvrière* werkbij ★ *une piqûre*
d'~ bijensteek ★ *des nids d'abeilles* bijennesten

aberrant *bn* ① afwijkend ② waanzinnig, absurd ★
cette idée est ~e! dat idee is waanzinnig ★ taalk. *une*
forme de mot ~e afwijkende woordvorm

aberration *zn v* ① afdwaling, afwijking, aberratie
 <van het licht> ★ *une ~ chromatique* chromatische
 afwijking ② verdwazing, dwaasheid, absurditeit ★
une ~ mentale verstandsverbijstering

abêtir *I wkd ww [s'abêtir]* dom worden **II ov ww**
 dom maken, afstompen ★ *~ un enfant* een kind
 afstompen

abêtissement *zn m* afstomping

abhorrer *ov ww* verafschuwen, verfoeien ★ *il est*
abhorré de tous iedereen verafschuwt hem

abîme *zn m* afgrond, (peilloze) diepte, fig. kloof ★
un ~ de misère poel van ellende ★ *un ~ de science*
 iemand die zeer veel weet ★ *une structure de récit*
 / *de film en ~* droste-effect in de structuur van

verhaal / film <repetierend effect> ★ *être au bord de l'abîme* aan de rand van de afgrond staan ★ *creuser un ~* een kloof slaan ★ *le temps a creusé un ~ entre eux* de tijd heeft voor een verwijdering tussen hen gezorgd ★ *elle était plongée dans un ~ de réflexion* ze was volledig in gedachten verzonken

abîmer I *ov ww* bederven, vernietigen, kapotmaken ★ *infirm.* ~ *qn* iemand flink toetakelen ★ *infirm.* *il lui a abîmé le portrait* hij heeft hem / haar op 't gezicht getimmerd II *wkd ww* [s'abîmer] bederven ★ *s'abîmer dans* wegduiken in, verzinken in ★ *form.* *l'avion s'est abîmé en mer* het vliegtuig is in zee gestort ★ *fig.* *s'abîmer dans ses réflexions* geheel in gedachten verzinken

abiotique *bn* levenloos, anorganisch, abiotisch ★ *un milieu ~* een milieu waarin geen leven mogelijk is ★ *les grands fonds marins ne sont pas ~s* in de diepzee is leven aanwezig / mogelijk

abject *bn* laag, gemeen, verachtelijk, nietswaardig, vuig, abject <van drag, persoon>

abjection *zn v* laag-, vuigheid ★ *vivre dans l'~* een verachtelijk leven leiden

abjuration *zn v* ① afzwering ★ *l'~ d'une doctrine* het herroepen van een leer ② verzaking

abjurer *ov ww* afzweren ★ *il a abjuré sa foi* hij heeft zijn geloof afgezworen

ablater *ov ww* *med.* wegnemen van een orgaan
ablatif *zn m* ablatief, zesde naamval

ablation *zn v* wegnemen, <v. ziek deel> ablatie
ablette *zn v* alvertje, panharing <zoetwatervis>

ablutions *zn v mv* rituele afwassing

abnégation *zn v* zelfverloochening, zelfopoffering ★ *un esprit d'~* opofferingsgezindheid ★ *un acte d'~* een daad van zelfverloochening

ABO *bn* ★ *bioi.* système ABO ABO-systeem <bloedgroepen>

aboïement *zn m* geblaf, geschreeuw ★ *fig.*, *min.* *les ~s de la critique* het geschreeuw van de critici

aboïs *zn m mv* ① doodsnood <v. opgejaagd dier> ② wanhopige situatie ★ *être aux ~* ten einde raad zijn

abolir *ov ww* afschaffen, opheffen <v. wet> ★ *la peine de mort a été abolie en France en 1981* de doodstraf is in Frankrijk in 1981 afgeschaft

abolition *zn v* afschaffing, opheffing ★ *l'~ de la peine de mort* afschaffing van de doodstraf

abolitionnisme *zn m* abolitionisme, streven naar afschaffing <bijv. van slavernij>

abolitionniste I *zn m/v* voorstander van afschaffing <slavernij, wetten, principes> II *bn* abolitionistisch

abominable I *bn* afschuwelijk ★ *l'~ homme des neiges* de verschrikkelijke sneeuwman II *bw*,

abominablement verschrikkelijk ★ *elle cuisine ~ment* zij kookt afschuwelijk slecht / erbarmelijk

abomination *zn v* ① afschuw ② afschuwelijke daad ★ *avoir qn / qc en ~* een afschuwelijke hekel hebben aan iemand / iets ★ *dire des ~s* afschuwelijke dingen zeggen

abominer *ov ww* *form.* verafschuwen

abondamment *bw* overvloedig ★ *se servir ~* zich uitvoerig bedienen ★ *saigner ~* hevig bloeden ★ *elle en a parlé ~* ze heeft het er uitvoerig over gehad

abondance *zn v* overvloed, weelde, rijkdom (de aan) ★ *les années d'~* de vette jaren, de jaren des overvloeds ★ *la corne d'~* hoorn van overvloed ★ *la société d'~* welvaartsstaat ★ *il y avait de la nourriture en ~* er was voedsel in overvloed ★ *vivre dans l'~* in welstand leven ★ *parler avec ~* vlot spreken ★ *form.* *parler d'~* voor de vuist spreken

abondant *bn* ① overvloedig ★ *une nourriture ~e* ruim voldoende voedsel ★ *une chevelure ~e* weelderige haardos ② rijk (en aan) ★ *une région ~e en produits de toutes sortes* streek die rijk is aan allerlei producten ★ *l'écoulement de sang est ~* er is sterk bloedverlies

abondement *zn m* (salaris)toeslag

abonder *onov ww* overvloedig voorkomen, talrijk zijn ★ *ce pays abonde en céréales* dit land is rijk aan graan ★ *cette province abonde en blé / en gibier* er is een overvloed van koren / wild in deze streek ★ *il abondait dans mon sens* hij was het volstrekt met me eens ★ *ce texte abonde en citations* deze tekst wemelt van de citaten

abonné *zn m*, *abonnée* *v* abonnee ★ *infirm.* *lui, il est aux ~s absents* ! die kun je lang zoeken!

abonnement *zn m* abonnement (â op) ★ *avoir / prendre / résilier un ~* een abonnement hebben / nemen / opzeggen

abonner I *ov ww* abonneren (â op) II *wkd ww* [s'abonner] zich abonneren (â op)

abord *zn m* (be)nadering, toegang ★ *au premier (de prime, dès l'~)* van het eerste ogenblik af, al dadelijk ★ (*tout*) *d'~* onmiddellijk, eerst, vooreerst, aanvankelijk ★ *d'~ tout le monde* *sait que...* iedereen weet toch, weet immers, weet trouwens dat... ★ *d'un ~ facile* minzaam, gemakkelijk te benaderen ★ *d'~, moi, je n'aime pas les épinards* ik houd overigens niet van spinazie ② [*mv: abords*] omgeving, omtrek ★ *les ~s de la ville* omgeving ★ *aux ~s de la soixantaine* om en bij de zestig

abordable *bn* ① toegankelijk ★ *mon père n'est pas ~ aujourd'hui* mijn vader is vandaag niet te spreken (te krijgen) ② redelijk, niet duur ★ *prix ~* schappelijke prijs

abordage *zn m* ① aanvaring ② (het) enteren ★ *à l'~* enteren!

aborder I *onov ww* landen ★ *~ dans une île* op een eiland belanden II *ov ww* ① bereiken, naderen, aanspreken ★ *~ qn dans la rue* iemand aanspreken op straat ★ *elle s'est fait ~ par un inconnu* ze heeft zich laten benaderen door een onbekende ② aansnijden ★ *~ un virage* een bocht aansnijden ③ beginnen met ★ *~ une montagne par la face sud* een berg via de zuidkant benaderen *fig.* *~ une question* een kwestie aanroeren III *wkd ww* [s'aborder] elkaar aanspreken

aborigène I *bn* inheems II *zn m* inboorling

abortif I *bn*, **abortive** v ① onvoldragen ② vruchteloos ③ abortus opwekkend ★ *la pilule abortive* de abortuspil II *zn m* abortus opwekkend middel

aboucher *ov ww* verbinden, fitten ★ ~ *des tuyaux* buizen verbinden

abouler *inform.* *ov ww* geven ★ *aboule le fric!* kom op met de poen!

aboulie *zn v* willoosheid, besluiteloosheid

aboulique *bn* willoos

about *zn m* pen

aboutir *onov ww* ① uitkomen à bij, uitlopen à op ★ *le chemin aboutit à la mer* de weg komt uit bij de zee ★ ~ *dans un village* uitkomen in een dorp ② *fig.* uitlopen, uitdraaien (à op) ★ *les recherches n'ont abouti à rien* het onderzoek is op niets uitgelopen ★ *cela n'aboutit à rien* daar komt niets van terecht, dat leidt tot niets ③ gelukken, slagen, tot iets leiden, succes hebben ★ *ne pas* ~ afketsen ★ *un projet abouti* succesvol afgesloten project ★ *une tentative aboutie* geslaagde poging

aboutissants *zn m mv* ★ *les tenants et les ~ d'une affaire* wat met een zaak verband houdt, het fijne van de zaak, de ins en de outs

aboutissement *zn m* uitkomst, resultaat

aboyer *onov ww* ① blaffen ★ *se mettre à ~ aanslaan* ★ *chien qui aboie ne mord pas* blaffende honden bijten niet ② *fig.* schreeuwen, uitvaren (après, contre tegen)

aboyeur *zn m* ① blaffer ② **aboyeuse** v *fig.* schreeuwer

abracadabra *zn m* abracadabra

abracadabrant *bn* doldwaas, onbegrijpelijk <bijv. van verhaal>

abrasif I *zn m* schuurmiddel II *bn*, **abrasive** v schuur-
abrasion *zn v* afschuring ★ *le détartrage des dents par ~* tandsteenverwijdering d.m.v. polijsten

abréaction *psych.* *zn m* (het) afreageren, katharsis <emotionele ontlasting>

abrégé *zn m* uittreksel ★ *un ~ de grammaire* grammaticaal compendium / overzicht ★ *écrire un mot en ~* een afkorting gebruiken ★ *en ~* in 't kort

abrégement, **abrègement** *zn m* verkorting <woord>

abrèger *ov ww* verkorten, afkorten ★ *abrègeons! venez-en au fait!* laten we het kort maken! kom ter zake!

abreuver I *ov ww* ① laten drinken <v. dier> ② overstelpen, (door)drinken (de met) ★ ~ *qn d'injures* iemand met verwijten overladen ★ *techn.* ~ *un mur de peinture* een muur in de grondverf zetten II *wkd ww* [s'abreuver] overvloedig drinken, zijn dorst lessen

abreuvoir *zn m* ① drenkplaats, wed ② drinkbak

abréviatif *bn*, **abréviative** v afkortings- ★ *un signe ~* afkortingsteken

abréviation *zn v* afkorting <woord>

abri *zn m* ① beschutting ★ *un ~ contre le vent, la pluie* beschutting tegen de wind, de regen ★ *avoir*

un ~ onder dak zijn ★ *se mettre à l'~* de beschutting zoeken tegen ★ *il est à l'~* hij is binnen, zijn kostje is gekocht ★ *fig. il est à l'~ (du besoin)* hij heeft geen geldzorgen / is binnen ★ *il est à l'~ de tout soupçon* hij is boven alle verdenking verheven ★ *à l'~ du besoin* zonder geldzorgen ★ *à l'~* de beschut tegen ② abri, bushokje ③ schuilplaats, onderkomen, schuilkelder ★ *un ~ antiatomique* atoomschuilkelder ★ *être sans ~* dakloos zijn ④ (contre tegen)

abribus *zn m* bushokje, overdekte bushalte

abricot *zn m* abrikoos ★ *des ~s frais* verse abrikozen ★ *des robes ~* abrikooskleurige jurken

abricotier *zn m* abrikozenboom

abri-sous-roche *zn m*, **abris-sous-roche** *m mv* overhangende rotswand

abriter I *ov ww* beschutten, beschermen (de tegen), herbergen II *wkd ww* [s'abriter] schuilen (de voor) ★ *s'~ du soleil / de la pluie* zich beschermen tegen de zon / de regen

abrogatif *bn*, **abrogative** v intrekings-, intrekend ★ *une loi abrogative* afschaffingswet

abrogation *zn v* intrekking, afschaffing <v. wet enz.>

abrogatoire *bn* → **abrogatif**

abroger I *ov ww* intrekken, afschaffen <v. wet enz.> II *bn*, **abrogeable**

abrupt I *bn* ① steil ★ *un sentier ~* een steil pad ② abrupt, *fig.* bot, bruusk II *bw*, **abruptement** abrupt

abrupti, **abruptie** v I *bn* suf, stompzinnig, idioot ★ *être ~ de travail / de soleil* versuft zijn van het werk / de zon ★ *être ~ par le bruit* verdoofd zijn door het lawaai II *zn m* idioot ★ *espèce d'~* sufferd! stommeling!

abrutir I *ov ww* versuffen, afstompen ★ *le bruit nous a abrutis* het geluid heeft ons versuft II *wkd ww* [s'abrutir] zich afstompen ★ *s'~ de travail / au travail* zich wezenloos werken

abrutissant *bn* geestdodend

abrutissement *zn m* afstomping

ABS *afk* [anti-lock braking system <système antiblocage>] ABS, antiblokkeersysteem

abscisse *zn v* abscis

abscons *bn* moeilijk te begrijpen, duister

absence *zn v* ① afwezigheid ★ *une ~ pour cause de maladie* ziekteverzuim ★ ~ *d'humour* humorloosheid, gebrek aan humor ★ *briller par son ~* schitteren door afwezigheid ★ *je regrette son ~ à notre réunion* ik vind het jammer dat hij / zij op onze vergadering ontbreekt ★ *les ~s de cet élève sont peu nombreuses* die leerling verzuimt niet vaak ★ *en cas d'~* bij geen gehoor, b.g.g. ★ *en l'~* de bij afwezigheid (ontstentenis) van ★ *en l'~ de preuves* bij / wegens gebrek aan bewijs / bewijzen ② gemis, *jur.* (het) vermist worden ③ *med.* absence ★ *une ~ d'esprit* verstrooidheid, absentie ★ *avoir une ~* wel eens suffen, verstrooid zijn

absent I *bn* ① afwezig, vermist ★ *la ponctuation*

est ~e de ce texte de interpunctie ontbreekt in deze tekst ★ *il est ~ de son bureau* hij is niet op kantoor ② *fig.* verstrooid (de bij, in, op) *Il zn m* afwezige ★ *les ~s ont toujours tort* de afwezigen hebben altijd ongelijk

absentéisme *zn m* absentéisme, het afwezig zijn ★ *l'~ scolaire* schoolverzuim

absentéiste *zn m/v* vaak afwezige werknemer

absenter *wkd ww* [s'absenter] zich verwijderen, afwezig zijn ★ *s'~ de son travail pendant 2 heures* twee uur van zijn werk weg zijn

abside *zn v* apsis <v. kerkgebouw>

absidial *bn* [mv: absidiaux], **absidiale** *v* apsis-

absidiale *zn v* apsiskapel

absinthe *zn v* absint <likeur>

absolu *I bn* ① volstrekt, absoluut ★ *le pouvoir ~* de absolute macht ★ *la monarchie ~e* de absolute monarchie ★ *l'amour ~* de onvoorwaardelijke liefde ② gebiedend ★ *un ton ~* gebiedende toon ③ onafhankelijk, alleenstaand ★ *l'emploi ~ d'un verbe* het gebruik van een werkwoord zonder voorzetsel *II zn m* ★ *l'~* het absolute ★ *dans l'~* los van de realiteit, (puur) theoretisch

absolument *bw* absoluut, volstrekt ★ *~!* beslist! ja! ★ *il veut ~ vous voir* hij wil u beslist zien ★ *mais ce que vous dites est ~ faux* wat u zegt is absoluut niet waar

absolution *zn v* ① *rel.* absolutie ★ *donner l'~* absolute verlenen ② *jur.* ontslag van rechtsvervolgning

absolutisme *zn m* absolutisme <onbeperkt gezag>

absolutiste *I zn m* absolutist, voorstander van het absolutisme *II bn* absolutistisch

absorbant *bn* ① absorberend, opslorpend ★ *des couches-culottes ~es* vocht opnemende luierbroeckje ★ *du papier ~* keukenpapier ② aandacht vergend ★ *fig.* *travail ~* werk dat iemand volledige aandacht in beslag neemt

absorber *I ov ww* ① absorberen, inzuigen, opslorpen, *fig.* verslinden, tot zich nemen ★ *la terre absorbe l'eau* grond neemt water op ★ *il absorbe des quantités énormes de whisky* hij werkt een hoop whisky weg ★ *une entreprise en absorbe une autre* een bedrijf neemt een ander over / slokt een ander op ② in beslag nemen, bezighouden *II wkd ww* [s'absorber] zich verdiepen in, opgaan in *dans* ★ *s'~ dans son travail* geheel en al opgaan in zijn werk ★ *s'~ dans ses pensées* in beslag worden genomen door zijn gedachten *III bn*, **absorbable**

absorbateur *zn m* absorbeur, absorptieapparaat

absorption *zn v* ① absorptie, opslorping, opname <in het bloed> ★ *l'~ d'un poison* de opname van vergif ★ *l'~ d'une crème par la peau* de opname door de huid van een crème ★ *l'~ d'un médicament* de opname van een medicijn ② (het) opgaan in <groep> ★ *l'~ de l'individu par la masse* het opgaan in de massa van een individu

absoudre *ov ww* ① *rel.* vergeven ★ *~ qn de qc* iemand iets vergeven, kwijtschelden ② *jur.*

ontslaan van rechtsvervolgning

abstenir *wkd ww* [s'abstenir] ① zich onthouden (de van) ★ *elle s'abstient de manger* ze is in hongerstaking ★ *s'~ d'alcool / de viande* zich onthouden van alcohol / vlees ★ *le ministre s'est abstenu de tout commentaire* de minister gaf geen enkel commentaar ② niet stemmen ★ *20% des électeurs se sont abstenus* 20% van de kiezers heeft geen stem uitgebracht

abstention *zn v* onthouding <v. stemmen> ★ *il y a eu 30 % d'~s* er waren 30% onthoudingen / niet- / blancostemmers

abstentionnisme *zn m* (het) niet-stemmen, stemonthouding

abstentionniste *zn m/v* niet-stemmer

abstinence *zn v* onthouding (van voedsel) <ook seksueel> ★ *vivre dans l'~ de tous plaisirs* uiterst matig / sober leven

abstinent *I bn* zich onthoudend, matig *II zn m* wie zich onthoudt

abstractif *bn* abstraherend

abstraction *zn v* abstractie, abstract begrip ★ *faire ~ de qc* iets buiten beschouwing laten, wegdenken ★ *~ faite de son caractère* afgezien van zijn karakter ★ *l'~, comme technique artistique* abstractheid, als kunsttechniek

abstraire *I ov ww* abstraheren ★ *~ pour généraliser* abstraheren om te generaliseren *II wkd ww*

[s'abstraire] zich geestelijk afzonderen, zich losmaken (de van) ★ *je n'arrive pas à m'~ dans ce tapage* in dat lawaai kan ik me niet concentreren

abstrait *I bn* ① abstract ② diepzinnig ★ *un nombre ~* onbenoemd getal *II zn m* het abstracte ★ *un (peintre) ~* abstract schilder ★ *faire de l'~* abstraheren ★ *parler dans l'~* abstract / algemeen / een beetje vaag praten ★ *dans l'~* in abstracto

abstraction *bw* abstract (beschouwd) ★ *parler de qn* ~ in algemene termen over iemand praten

abstrus *bn* duister, ondoorgrondelijk

absurde *I bn* ongerijmd, dwaas, onzinnig, absurd ★ *une idée complètement ~!* een volstrekt onzinnig idee! *II zn m* ★ *l'~* het ongerijmde ★ *par l'~* ex absurdo ★ *raisonner par l'~* bewijzen uit het ongerijmde ★ *une démonstration / un raisonnement par l'~* bewijs uit het ongerijmde / indirect bewijs ★ *la philosophie de l'~* de filosofie van het absurde / de absurditeit *III bw*, **absurdement** absurd

absurdité *zn v* ongerijmdheid, dwaasheid, onzin, absurditeit, onding ★ *dire des ~s* onzin praten

abus *zn m* ① misbruik, overmatig gebruik ★ *l'~ d'alcool* overmatig drankgebruik ★ *l'~ de confiance* misbruik van vertrouwen ★ *l'~ d'autorité* ambtsmisbruik ★ *un ~ de biens sociaux* verduistering / ontvreemding van bedrijfsvermogen ★ *des ~ sexuels (sur des enfants)* seksueel misbruik (van kinderen) ★ *tout ~ sera puni* misbruik wordt gestraft ★ *par ~ de droit* rechtsmisbruik ② misstand, verkeerde gewoonte

★ *c'est de l'~!* dat gaat te ver!, het is te gek! ★ *condamné pour ~ de faiblesse* veroordeling wegens misbruik van (iemand's psychische) zwakte ★ *tolérer un ~* een misstand gedogen

abuser I *onov ww* misbruik maken (de van) ★ *je ne voudrais pas ~ de vos instants* ik wil geen misbruik maken van uw tijd ★ *n'abusez pas de mon temps!* maak geen misbruik van mijn tijd! ★ *vous abusez, quand même!* dat gaat te ver!, dat is te gek! ★ *~ d'une femme* een vrouw misbruiken II *ov ww* misleiden, bedriegen ★ *se laisser ~* zich laten misleiden III *wkd ww* [s'abuser] zich vergissen ★ *si je ne m'abuse* als ik me niet vergis

abusif *bn*, **abusive** *v* verkeerd, overmatig ★ *une mère abusive* zeer dominerende moeder ★ *l'usage ~ d'une drogue* het overmatig gebruik van drugs ★ *l'emploi ~ d'un médicament* het overmatig gebruik van een medicijn

abyme *zn m* abîme

abyssal *bn* [mv: **abyssaux**] diepzee-, zeer diep ★ *fig. un déficit* ~ een gigantisch tekort

abyse *zn m* (onderzeese) diepte, kloof ★ *fig. l'~ de la personnalité* de onpeilbare diepten van de persoonlijkheid ★ *les ~s* de diepte, de diepten

AC *afk* [appellation contrôlée] gecontroleerde herkomst aanduiding <v. wijn, kaas>

acabit *zn m* allooi, slag ★ *min. des gens de même ~* mensen van hetzelfde slag ★ *il n'est pas du même ~ que les autres* hij is niet uit hetzelfde hout gesneden als de rest

acacia *zn m* plantk., acacia

académicien *zn m*, **académicienne** *v* lid van een académie <vooral v.d. Académie française> ★ *les ~s* *Goncourt* de leden van de académie Goncourt

académie *zn v* ① académie <geleerd genootschap>, Académie française <genootschap van vooral letterkundigen> ★ *l'~ des beaux arts* académie voor schone kunsten ★ *l'~ des sciences morales et politiques* académie voor wijsbegeerte, politiek en recht ★ *l'~ des sciences* académie voor wiskunde, natuurkunde, scheikunde ② (onderwijs)inspectie <district> ★ *l'inspecteur d'académie* inspecteur van / in een bepaalde onderwijsinspectie ★ *le recteur de l'académie de Paris* rector van de Parijse onderwijsinspectie <gebied> ③ oud. tekening, schildering, naakt

académique I *bn* ① academisch ★ *une année ~* academisch jaar ★ *palmes académiques* onderwijsonderscheiding <van een officier d'académie> ② fig. deftig, stijf, schools ★ *un style / une langue ~* een deftige stijl / verheven taalgebruik II *bw*, **académiquement** academisch

académisme *zn m* kunst academisme

acajou I *zn m* ① mahoniehout ② mahonieboom II *bn* [mv: **onver.**] mahoniekleurig

acanthé *zn v* ① plantk. acanthus ② arch. acanthus, acanthusmotief, ornament

a capella, **a cappella** *bw* a capella

acariâtre *bn* prikkelbaar, kregel

acarien *zn m* (huis)mijt

accablant *bn* drukkend, overstelpend ★ *une chaleur ~e* drukkende hitte ★ *fig. un silence ~* drukkende stilte ★ *fig. un témoignage ~* belastend / bezwarend getuigenis ★ *un travail ~* uitputtend / slopend werk **accablement** *zn m* uitputting, verslagenheid, neerslachtigheid

accabler *ov ww* overladen, verpletteren, overstelpen (de met) ★ *on les accable d'impôts* men legt ze zware belastingen op ★ *être accablé de douleur / de chagrin* gebukt gaan onder, bezwijken onder verdriet ★ *être accablé de fatigue* uitgeput zijn ★ *être accablé de travail* tot over de oren in het werk zitten

accalmie *zn v* het bedaren, (tijdelijke) rust, (korte) windstilte ★ *une fausse ~* een verraderlijke stilte

accaparant *bn* aandacht vragend ★ *un travail ~* inspannend / tijdrovend werk ★ *un enfant ~* kind dat alle aandacht opeist

accaparement *zn m* (het) opkopen <v. goederen>, (het) hamsteren ★ *l'~ de biens* het hamsteren van goederen ★ *l'~ des postes-clés par le parti est un scandale* het is schandalig dat de partij de sleutelposities naar zich toe trekt

accaparer I *ov ww* ① ook econ. opkopen, hamsteren ② min. inpalmen, naar zich toe trekken ★ *~ l'attention* de aandacht vragen / op zich vestigen ★ *~ les honneurs* alle eer naar zich toe trekken ★ *~ les toilettes pendant une heure* de wc een uur lang bezet houden II *wkd ww* [s'accaparer de] zich meester maken van

accapareur *zn m*, **accapareuse** *v* opkoper, hamsteraar

accéder *onov ww* ① toegang hebben, toetreden (à tot) ★ *~ au toit par une lucarne* op het dak (kunnen) komen via een zolderraam ★ fig. *~ au pouvoir* aan het bewind komen ★ fig. *~ au trône* de troon bestijgen ② ingaan (op), inwilligen <verzoek>

accélérateur, **accélétratrice** *v* I *zn m* ① gaspedaal ★ *donner un coup d'accélérateur* gas geven, fig. de zaak bespoedigen ★ *lâcher l'accélérateur* wat gas terugnemen ② techn. versneller ★ *~ de particules* deeltjesversneller II *bn* versnellend

accélération *zn v* ① versnelling, bespoediging, verhaasting ★ *l'accélération du pouls* de versnelling van de polsslag ★ *~ de la pesanteur* natk. versnelling van de zwaartekracht ② auto acceleratie

accéléré *zn m* ★ *en ~* in versnelde weergave

accélérer I *ov ww* versnellen, verhaasten ★ *cours accéléré* spoedcursus, stoomcursus ★ fig. *~ l'exécution d'un projet* de uitvoering van een plan bespoedigen ★ *des battements de cœur accélérés* versnelde hartslag II *onov ww* auto gas geven, optrekken III *wkd ww* [s'accélérer] sneller worden ★ *les travaux s'accélérent* het werk verloopt sneller

accélérographe *zn m* versnellingsmeter

accent *zn m* ① accent, klemtoon ★ *un ~ tonique* klemtoon ★ *un ~ d'intensité* dynamisch accent

★ *un ~ de phrase* zinsaccent ② uitspraakteken
 ★ *un ~ aigu* <[zoals in *été*]> accent aigu ★ *un ~ circonflexe* <[zoals in *fête*]> accent circonflexe ★ *un ~ grave* <[zoals in *mère*]> accent grave ③ toon, stembuiging, nadruk ★ *un ~ de joie* vrolijke (onder)toon ★ *mettre l'~ sur le problème* de nadruk leggen op het probleem ★ *aux ~s du violon* op de klanken van de viool ④ uitspraak, tongval ★ *ne pas avoir d'~* accentloos spreken ★ *avoir un léger / fort ~* een licht / zwaar accent hebben ★ *avoir un ~ picard / parisien / du Midi* een Picardische / Parijse / Zuid-Franse tongval hebben

accentuation *zn v* (het) leggen v.d. klemtoon, versterking, (het) doen uitkomen ★ *taalk. des fautes d'~* fouten in (het plaatsen van) de accenttekens ★ *fig. ~ de la délinquance* toename van de criminaliteit ★ *l'~ des cernes au-dessous des yeux* de verergering van de kringen onder de ogen

accentuer *l ov ww* ① de klemtoon leggen op, benadrukken, accentueren ★ *ne pas savoir ~ correctement* de accenttekens niet goed kunnen plaatsen ★ *~ un discours par des gestes* een toespraak met gebaren kracht bijzetten ② *fig.* scherper doen uitkomen ★ *des traits accentués* scherpe trekken **II wkd ww** [s'accentuer] ① duidelijker worden ② erger / groter worden

acceptabilité *zn v* aanvaardbaarheid ★ *taalk. l'~ d'une phrase* de aanvaardbaarheid van een zin

acceptable *bn* aannemelijk, behoorlijk, niet slecht, vrij goed ★ *taalk. une phrase ~* een aanvaardbare zin

acceptation *zn v* ① aanneming, aanvaarding ② *jur.* acceptatie, accept ★ *l'~ d'une traite bus.* de acceptatie van een wissel ★ *~ en blanc* blanco accept

accepter *ov ww* ① aannemen, accepteren ★ *~ une lettre de change* een wissel accepteren ★ *j'accepte ik stem toe* ★ *~ qn pour époux* iemand als echtgenoot aannemen ★ *elle accepte tout sans broncher* ze vindt alles goed zonder te mopperen ② aanvaarden, erin berusten (de om) ③ ★ *~ de faire qc* iets (wel) willen doen ★ *il n'accepte pas qu'on soit dur avec lui* hij is het er niet mee eens dat men zo hard tegen hem is **accepteur** *bn* acceptant ★ *un corps ~ d'oxygène* een stof die zuurstof bindt

acceptation *zn v* betekenis, zin ★ *dans toute l'~ du terme* in de volle zin des woords ★ *sans ~ de personne* zonder aanzien des persoons ★ *une ~ propre / figurée d'un mot* letterlijke / figuurlijke betekenis van een woord ★ *les diverses ~s d'un mot polysémique* de verschillende betekenissen van een polysemisch woord

accès *zn m* ① toegang (à tot) ★ *d'un ~ difficile* moeilijk benaderbaar, moeilijk te begrijpen ★ *avoir ~ à qc* toegang tot iets hebben ★ *la carte donne ~ à tous les événements* de kaart geeft toegang tot alle evenementen ★ *comp. ~ direct / aléatoire* directe / willekeurige (ram) toegang ★ *comp. temps d'accès*

tijd / duur van toegang ★ *l'accès à ce village est difficile* dit dorp is moeilijk te bereiken ★ *d'un ~ difficile* moeilijk benaderbaar, moeilijk te begrijpen ★ *d'(un) ~ facile* gemakkelijk bereikbaar ★ *~ interdit* verboden inrit / geen toegang ② aanval <v. ziekte>, vlaag ★ *~ de toux / de fièvre* hoestaanval / koortsaanval ★ *~ de colère / de tristesse* uitbarsting van woede / plotselinge droefheid ★ *dans un ~ de colère* in een vlaag van woede

accessibilité *zn v* toegankelijkheid

accessible *bn* ① toegankelijk (à voor), begrijpelijk ★ *c'est ~ aux voitures* het is met de auto te bereiken ② gevoelig, ontvankelijk ★ *une personne peu ~* moeilijk te benaderen iemand

accession *zn v* ① toetreding ② verkrijging <v. onafhankelijkheid> ★ *~ au pouvoir* aan het bewind komen ★ *~ au trône* troonbestijging

accessit *zn m oud., o&w* eervolle vermelding

accessoire *l bn* bijkomstig, ondergeschikt ★

fraîs ~ aux voitures kosten **II zn m** ① bijzaak ② bijkomstigheid, accessoire ★ *~s* toebehoren, hulpstukken ★ *~s de théâtre* toneelrekwisieten, *auto accessoires*

accessoirement *bw* als iets bijkomends, daarnaast

accessoiriste *zn m/v* rekwisiteur

accident *zn m* ① ongeluk ★ *un ~ mortel / fatal* ongeluk met dodelijke afloop ★ *un ~ de la route / de voiture* auto-ongeluk ★ *un ~ de la circulation* verkeersongeluk ★ *un ~ du travail* bedrijfsongeval ★ *un ~ évité de justesse* bijna-ongeluk ★ *être tué dans un ~* dodelijk verongelukkig ② toeval ★ *un ~ de parcours* onvoorziën incident / (geval van) pech ★ *par ~* toevallig ③ **accident** ★ *filos. la substance et l'~* de substantie en het accident ④ *muz.* verplaatsingstek

accidenté *l bn* ① verongelukt ② veelbewogen ③ heuvelachtig, oneffen ★ *un terrain ~ / une région ~e* heuvelachtig / geaccidenteerd terrein **II zn m,**

accidentée *v* slachtoffer v.e. ongeluk ★ *les accidentés de la route* de verkeersslachtoffers

accidentel *bn, accidentelle v* ① noodlottig ★ *mort ~le* dood door een ongeval, dodelijk ongeval ② toevallig

accidentellement *bw* bij toeval ★ *mourir ~* door een ongeval om het leven komen

accidentologie *zn v* wetenschap der (verkeers) ongevallen

accises *zn v mv* accijns

acclamation *zn v* toejuicing ★ *par ~* bij acclamatie ★ *voter par ~* bij acclamatie aannemen

acclamer *ov ww* toejuichen ★ *la foule acclame le président* de menigte juicht de president toe

acclimatation *zn v* acclimatisatie, (het) (doen) wennen aan klimaat / omgeving ★ *le Jardin d'Acclimatation à Paris* park voor ontspanning in Parijs

acclimatement *zn m* acclimatisering

acclimater *l ov ww* acclimatiseren, aan een

omgeving doen wennen, aan een klimaat doen wennen ★ ~ *une plante / un animal* een plant / een dier aan een nieuwe omgeving doen wennen II *wkd ww* [s'**acclimater**] acclimatiseren, wennen aan een nieuwe omgeving, inburgeren ★ *s'~ à une vie bourgeoise* wennen aan een burgermansbestaan
accointances *zn v mv* relaties, connecties ★ *avoir des ~* vaak min. connecties hebben

acolade *zn v* ① omhelzing ★ *donner l'~ à qn* iemand omhelzen <begroeting> ② drukk. accolade

accolage *zn m* opbinden <v. ranken>

accoler *ov ww* ① tegen elkaar plaatsen ② met een accolade verbinden ★ *~ deux noms de famille* twee familienamen aan elkaar koppelen / naast elkaar schrijven ③ opbinden

accommodant *bn* inschikkelijk, coulant

accommodation *zn v* aanpassing, accommodatie ★ *l'~ de l'œil* de accommodatie / afstands aanpassing van het oog ★ *la capacité d'~* aanpassingsvermogen

accommodement *zn m* vergelijk, compromis ★ *trouver des ~s avec le ciel* het op een akkoordje gooien met de lieve heer, het niet zo nauw nemen

accommoder I *ov ww* culin. bereiden ★ oud. ~ *qn / qc à toutes les sauces* iemand / iets over de hekel halen II *wkd ww* [s'**accommoder**] zich tevreden stellen met, berusten in **de** ★ *je ne pense pas que ces deux-là puissent s'~* ik denk niet dat die twee het (goed) met elkaar kunnen vinden ★ *s'~ de toutes les situations* met elke situatie genoeg nemen

accompagnateur *zn m*, **accompagnatrice** *v* begeleider

accompagnement *zn m* ① toebehoren, garnituur <groente e.d.> ★ *des viandes servies avec ~* vleessoorten opgediend met groentegarnituur ② muz. begeleiding ★ *l'~ du piano* de pianobegeleiding ★ *personnel d'~* begeleidend personeel ★ *~ (des mourants) en phase terminale* stervensbegeleiding

accompagnager I *ov ww* ① vergezellen ★ *~ qn* iemand vergezellen ② begeleiden <ook muzikaal> ★ *des bagages accompagnés* passagiersgoed ★ *ce vin accompagne bien le gibier* deze wijn past goed bij wild ★ *des voyages accompagnés* reizen met geleide ③ *de* vergezeld doen gaan van ★ *des viandes accompagnées de légumes* vlees(schotel) met groentegarnituur ★ *accompagné de / par qn* vergezeld van iemand II *wkd ww* [s'**accompagnager**] zich begeleiden, zich vergezellen van / met **de** ★ *ce poisson s'accompagne de vin blanc* die vis moet genuttigd worden met witte wijn ★ *chanter en s'accompagnant à la guitare* zingen terwijl men zichzelf op de gitaar begeleidt

accompli *bn* ① volmaakt, uitstekend ★ *un sportif ~* een allround sporter ② voorbij, afgelopen ★ *fait ~* voldongen feit ★ *mission ~e!* opdracht volbracht!

accomplir I *ov ww* voltooien, vervullen, verwezenlijken, uitvoeren ★ *~ son devoir / une*

promesse zijn plicht / een belofte vervullen ★ *~ une mission* een opdracht uitvoeren II *wkd ww* [s'**accomplir**] in vervulling gaan ★ *le miracle s'accomplit* het wonder geschiedt ★ *il s'accomplit dans le travail* hij kan zich ontplooiën in zijn werk
accomplissement *zn m* vervulling, voltooiing, verwezenlijking

accou *zn m* lichter <ondiepe boot>

accord *zn m* ① overeenkomst, akkoord, overeenstemming ★ *d'accord!* goed, afgesproken ★ *être d'~* het eens zijn ★ *d'un commun ~* met algemene instemming, unaniem ★ *en ~ (avec)* in harmonie / overeenstemming (met) ★ *un ~ à l'amiable* minnelijke schikking ★ *mettre d'~ deux parties* twee partijen tot overeenstemming brengen ★ *se mettre d'~ avec qn sur qc* het eens worden (met iemand, over iets, om) ★ *entre eux c'est l'~ parfait* ze zijn het volledig eens ★ *tomber d'~* het eens worden ★ *signer / négocier / passer un ~* een akkoord tekenen / sluiten ★ *des ~s bilatéraux* bilaterale akkoorden ② muz. akkoord, harmonie ★ *frapper un ~* een akkoord aanslaan ③ (grammaticale) overeenstemming ★ taalk. *l'~ du participe passé avec le sujet* de overeenstemming van het voltooid deelwoord met het onderwerp

accord-cadre *zn m*, **accords-cadres** *m mv* raamovereenkomst

accordéon *zn m* trekharmonica ★ *porte en ~* vouwdeur ★ *circulation en ~* filevorming ★ *bas en ~* afgezakke kous

accordéoniste *zn m* accordeonist, harmonicaspeler

accorder I *ov ww* ① tot overeenstemming brengen (avec met), doen overeenstemmen ② afstemmen (à op) ★ *elle sait ~ les couleurs entre elles* ze weet hoe ze de kleuren op elkaar moet afstemmen ③ toestaan, verlenen, toekennen (à aan) ★ *~ ses faveurs à qn* iemand gunsten verlenen ④ toegeven ★ *je vous accorde que je me suis trompé* ik geef toe / erken dat ik me vergist heb ⑤ muz. stemmen, accorderen ★ fig. *~ ses violons* één lijn trekken ★ taalk. *~ l'adjectif avec le substantif* het bijvoeglijk naamwoord met het zelfstandig naamwoord doen overeenstemmen II *wkd ww* [s'**accorder**] ① het met elkaar kunnen vinden, het eens worden, tot overeenstemming komen ② zichzelf gunnen ★ *s'~ un moment de répit* zichzelf een moment rust gunnen ③ [s'**accorder**] passen bij, zich richten naar **avec** ★ *l'adjectif s'accorde avec le substantif* het bijvoeglijk naamwoord richt zich naar het zelfstandig naamwoord III *bn*, **accordable** stembaar <van instrument>, met elkaar in overeenstemming te brengen

accordeur *zn m*, **accordeuse** *v* muz. stemmer

accorder *zn m* stemhamer

accore I *zn m/v* scheepv. schoor II *bn* form. steil <v. kust>

accort *bn* vriendelijk, innemend, aardig ★ iron. *la servante est ~e* het dienstertje is lieflijk

Onregelmatige werkwoorden Frans

Onbepaalde wijs	Tegenwoordig deelwoord	Voltooid deelwoord	Onvolt. tegenw. tijd	Passé simple
(Infinitif)	(Participe présent)	(Participe passé)	(Indicatif présent)	
accroître	accroissant	accru	j'accrois tu accrois il accroît ns accroissons	
acquérir <i>fut</i> j'acquerrai	acquérant <i>subj présent</i> j'acquière tu acquières il acquière ns acquérons vs acquérez ils acquièrent	acquis	j'acquiers tu acquiers il acquiert ns acquérons vs acquérez ils acquièrent	j'acquis
aller <i>fut</i> j'irai	allant <i>subj présent</i> j'aille tu ailles il aille ns allons vs alliez ils aillent	allé <i>impératif</i> va allons allez	je vais tu vas il va ns allons vs allez ils vont	j'allai <i>ind imparfait</i> j'allais il allait ns allions vs alliez ils allaient
appeler <i>fut</i> appellerai	appelant <i>subj. présent</i> j'appelle tu appelles il appelle ns appelions ils appellent	appelé	j'appelle tu appelles il appelle ns appelons vs appelez ils appellent	j'appelai
assaillir	assaillant	assailli	j'assaille tu assailles il assaille	
asseoir <i>fut</i> j'assiérai <i>of j'asseyerai</i> <i>of j'assoirai</i>	asseyant <i>of</i> assoyant	assis	j'assieds <i>of j'assois</i> ns asseyons/assoions ils asseyent/assoient	j'assis
astreindre	wordt vervoegd als craindre.			
atteindre	wordt vervoegd als craindre.			

Onbepaalde wijs	Tegenwoordig deelwoord	Voltooid deelwoord	Onvolt. tegenw. tijd	Passé simple
(Infinitif)	(Participe présent)	(Participe passé)	(Indicatif présent)	
avoir <i>fut</i> j'aurai	ayant <i>subj présent</i> j'aie tu aies il ait ns ayons vs ayez ils aient	eu <i>impératif</i> aie ayons ayez	j'ai tu as il a ns avons vs avez ils ont	j'eus <i>ind imparfait</i> j'avais tu avais il avait ns avions vs aviez ils avaient
battre	battant	battu	je bats tu bats ns battons ils battent	je battis
boire	buvant <i>subj présent</i> je boive tu boives il boive ns buvions vs buviez ils boivent	bu	je bois tu bois il boit ns buvons vs buvez ils boivent	je bus <i>ind. imparfait</i> je buvais tu buvais ns buvions ils buvaient
bouillir	bouillant	bouilli	je bous tu bous il bout	
ceindre	wordt vervoegd als craindre.			
clore	-	clos	je clos tu clos il clôt	-
conclure	concluant	conclu	je conclus tu conclus il conclut	je conclus <i>ind. imparfait</i> je conclusais
conduire	conduisant	conduit	je conduis tu conduis ns conduisons	je conduisis <i>ind. imparfait</i> je conduisais
connaître <i>fut</i> je connaîtrai	connaissant <i>subj. présent</i> je connaisse	connu	je connais tu connais il connaît ns connaissons ils connaissent	je connus
conquérir	wordt vervoegd als acquérir.			
construire	wordt vervoegd als conduire.			

Onbepaalde wijs	Tegenwoordig deelwoord	Voltooid deelwoord	Onvolt. tegenw. tijd	Passé simple
(Infinitif)	(Participe présent)	(Participe passé)	(Indicatif présent)	
contraindre	wordt vervoegd als craindre.			
contredire	wordt vervoegd als dire, behalve: <i>ind présent 2e pers mv.</i> : vs contredisez.			
coudre	cousant <i>subj. présent</i> je couse nous cousions	cousu	je couds tu couds il coud nous cousons ils cousent	
courir <i>fut</i> je courrai	courant	couru	je cours tu cours il court	je courus
couvrir	couvrant	couvert	je couvre tu couvres il couvre	je couvris
craindre	craignant	craint	je crains tu crains ns craignons ils craignent	je craignis
croire	croyant	cru	je crois tu crois ns croyons ils croient	je crus
croître	croissant	crû	je crois tu crois ns croissons ils croissent	
cueillir <i>fut</i> je cueillerai	cueillant	cueilli	je cueille tu cueilles il cueille	je cueillis
cuire	wordt vervoegd als conduire.			
déchoir <i>fut</i> ongebruikelijk	- <i>subj présent</i> je déchoie etc.	déchu	je déchois tu déchois il déchoit ns déchoyons vs déchoyez ils déchoient	
décroître	wordt vervoegd als accroître.			
dédire	wordt vervoegd als dire, behalve: <i>ind présent 2e pers mv.</i> : vs dédisez.			
déduire	wordt vervoegd als conduire.			